HART

PvdA Meierijstad

GEMEENTEBELANG MEIERIJSTAD

Amendement ‘Hoge nood’

Agendapunt 3 ‘kadernota 2022 gemeente Meierijstad’

De raad van de gemeente Meierijstad in vergadering bijeen op 1 juli 2021 en 8 juli 2021,

constaterende dat

- Het aan de raad is om in te stemmen met het vertalen van de kadernota 2022 naar een meerjarig sluitende begroting 2022 - 2025;
- In de kadernota 2022 beleidsontwikkelingen zijn opgenomen, waaronder ‘Naar een inclusieve samenleving’;

overwegende dat

- Nederland twee miljoen buik- en anderhalf miljoen blaaspatiënten telt en de helft daarvan bij aandrang binnen één tot vijf minuten een toilet nodig heeft;
- vier van de tien patiënten in winkels voor zo’n noodzakelijk toiletbezoek wordt geweigerd;
- de Maag Lever Darm Stichting de norm voor toiletbezoek op 500 meter (vijf minuten lopen) stelt in centra en langs drukke voetgangersgebieden;
- de nieuwste generatie openbare toiletten zelfreinigend zijn en de jaarlijkse beheer-, onderhoud- of andere exploitatiekosten te overzien;
- onderzoek uitwijst dat die toiletten geplaatst kunnen worden voor € 85.000 per stuk;
- Meierijstad een van de 25 Nederlandse koplopers op het gebied van inclusie is en dat een verplichting met zich meebrengt;
- Stichting Toegankelijk Meierijstad groot voorstander is van deze voorziening;

besluit:

het ontwerpbesluit als volgt te wijzigen:

1. Na beslispunt 3 twee nieuwe beslispunten 4 en 5 toe te voegen:
   Beslispunt 4
   De kadernota 2022 te wijzigen door bij de beleidsontwikkeling ‘Naar een inclusieve samenleving’ de realisatie van openbare invalidentoegankelijke zelfreinigende toiletten in de centra van de kernen Schijndel, Sint-Oedenrode en Veghel op te nemen als een in 2022 uit te voeren voorstel.
   Beslispunt 5
   De dekking van de kosten mee te nemen bij de alternatieve oplossingsrichtingen, genoemd in beslispunt 3.
2. Beslispunt 4 te vernummeren als beslispunt 6.

Fractie Hart fractie PvdA fractie Gemeentebelang Meierijstad

Achtergrond

Openbare toiletten zijn geen luxe. Eén op de vier buikpatiënten blijft volgens de Maag Lever Darm Stichting thuis uit angst in het centrum van een dorp of stad geen toilet te vinden. Dat zijn 500.000 thuisblijvers, want Nederland telt twee miljoen buikpatiënten. En dan hebben we het nog niet gehad over de anderhalf miljoen blaaspatiënten.

De in winkels aanwezige toiletten bieden geen soelaas. Vier van de tien winkeliers weigeren hun toiletten beschikbaar te stellen voor niet-klanten. In Meierijstad is dat niet anders, zo blijkt uit een poging van Hart om naar Vughts voorbeeld gastvrije winkels te voorzien van een zogeheten plassticker bij de ingang. Daarmee wordt duidelijk gemaakt dat het toilet mag worden gebruikt. Hart benaderde centrummanagers met dit idee. Dat leidde tot niets.

Eerder liet het College via een beeldvormende avond over inclusie weten dat openbare toiletten erg duur zijn. Het is inderdaad zo dat tot voor kort zo'n voorziening eenmalig enkele tonnen kostte en er daarnaast jaarlijkse kosten voor onderhoud mee gemoeid zijn.

Dat is verleden tijd. De nieuwste generatie openbare invalidetoegankelijke toiletten worden geleverd voor ongeveer € 85.000 en zijn ook nog eens zelfreinigend. Het zeer beperkte onderhoud dat nodig is, kan mogelijk worden verricht door medewerkers van IBN, WSD of door inzet van PimWerkt.

Op de volgende pagina's informatie van de Toiletalliantie[1]. Informatie over de zelfreinigende openbare toiletten is hier te vinden:

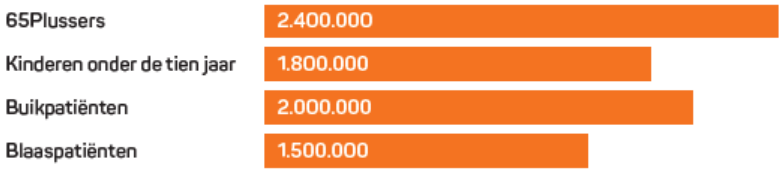
https://servicemanagement.nl/toilet-sanitronics-volautomatisch/#:~:text=Zo%20gek%20hoeft%20het%20echt,uitvinder%20Johan%20Van%20Houwelingen%20toe.

[1] Bij de Toiletalliantie zijn aangesloten: Maag Lever Darm Stichting, Stomavereniging, Crohn en Colitis Vereniging Nederland (CCUVN), Prikkelbare Darm Syndroom Belangenvereniging (PDSB), Stichting voor mensen met Kanker aan het Spijsverteringskanaal (SPKS), Continentie Stichting NL, De Zonnebloem, gehandicaptenkoepels Ieder(in) en KansPlus, ouderenbonden KBO-PCOB en KBO-Brabant, reizigersorganisatie Rover en Koninklijke NVVH-Vrouwennetwerk.

GASTVRIJ, TOEGANKELIJK EN SCHOON MEER TOILETTEN IN NEDERLAND

Iedereen moet naar de wc, sommige mensen vaker dan anderen...

- Mensen moeten gemiddeld 4 tot 8 keer per dag naar het toilet
- Er zijn 2 miljoen buik- en 1,5 miljoen blaaspatiënten in Nederland: buikpatiënten moeten vaker en dringender naar het toilet
- De helft van hen heeft binnen 1 tot 5 minuten een toilet nodig. Vier van de tien patiënten werden in het afgelopen halfjaar geweigerd, vooral bij winkels
- Vrouwen hebben vaker een toilet nodig: vooral zwangere en ongestelde vrouwen. Bovendien begeleiden vrouwen vaker kinderen of ouderen. Vrouwelijk toiletbezoek duurt gemiddeld anderhalf tot twee keer zo lang als bij mannen. Daarmee zouden er anderhalf keer zoveel toiletten voor vrouwen als voor mannen moeten zijn – mannen hebben echter meer mogelijkheden door urinoirs
- Ook 2,4 miljoen 65plussers en 1,8 miljoen kinderen onder de tien jaar hebben vaker en/of dringender een toilet nodig dan gezonde mensen

Er zijn te weinig toiletten beschikbaar...

- Het is vaak niet bekend of duidelijk waar openbare of opengestelde toiletten zijn – zelfs inwoners weten het vaak niet, laat staan toeristen en dagjesmensen. De HogeNood-app is op dit moment de meest betrouwbare bron van locatie en aantal toiletten
- Buik- en blaaspatiënten:
  - moeten vaak 6 tot 10 minuten lopen naar een toilet – terwijl zes van de tien maar 1 tot 5 minuten heeft bij hoge nood
  - worden vier van de tien keer geweigerd bij een supermarkt, winkel of horecazaak
  - zoeken te vaak tevergeefs naar een toilet (vier op de tien geeft dit aan)

Het tekort aan openbare toiletten leidt tot serieuze problemen...

- Mensen durven niet uit huis te komen – één op de vier buikpatiënten en mensen met incontinentie gaat regelmatig, vaak of helemaal niet meer de deur uit vanwege (verwachte) problemen met het vinden van een toilet. Nog eens één op de drie blijft een enkele keer thuis vanwege deze problemen
- Te weinig toiletten kunnen leiden tot gezondheidsproblemen door ophouden en minder drinken en ongelukjes – en voor buikpatiënten zelfs tot buikkrampen, heftige pijnscheuten of flauwvallen
- Hoe minder toiletten, des te sneller vertrekken mensen uit een winkelcentrum. Dat is jammer, want voor elke procent die ze korter in winkels blijven, geven ze 1,3% minder uit.

Het buitenland heeft het beter geregeld...

- Andere Europese steden hebben veel meer openbare toiletunits: Parijs en Londen hebben er bijvoorbeeld 400 (1 openbaar toilet per 5500 inwoners), Wenen 300 (1:6300), Antwerpen 120 (1:4300) en Kopenhagen 100 (1:5500). Opengestelde toiletten zijn hierin niet meegerekend
- Singapore heeft wettelijk vastgelegd hoeveel openbare toiletten er moeten zijn in metrostations, busstations, winkelcentra enz. In Noord-Amerika is dit ook vaak het geval maar dan in de daar geldende Bouwbesluiten
- Gemeenten moeten wettelijk 'voldoende openbare toiletten installeren en schoonhouden' in Japan en Nieuw-Zeeland
- In steden zoals Melbourne, Sydney en Toyama (Japan) is er al een toiletnorm: elke 200 tot 500 m een toilet.

Oplossingen voor gemeenten om het tekort aan toiletten aan te pakken...

- De Maag Lever Darm Stichting stelt voor Nederland de volgende norm voor: om de 500 m (5 minuten lopen) een openbaar of opengesteld toilet in centra en langs drukke voetgangersgebieden
- Stel toiletten in gemeentelijke gebouwen open voor passanten, geef dit aan met een herkenbare en eenduidige sticker en meld de toiletlocatie aan bij de HogeNood-app
- Stel het openstellen van toiletten voor passanten als voorwaarde aan de huurder van een gemeentelijk gebouw
- Geef een kleine vergoeding om toiletten open te stellen aan horeca, winkels en supermarkten en laat hen de openstelling met een sticker aanduiden, zoals het Duitse initiatief die Nette Toilette of het Belgische PlasPunt
- Openbare toiletten hoeven niet duur te zijn: reclame of een vending machine (bv. van het Utrechtse bedrijf Quiosk) helpen meebetalen aan het toilet. Toiletfabrikanten hebben ook leaseconstructies om de investering te spreiden over meerdere begrotingen
- Meer toiletten verdienen zichzelf terug: doordat ouderen en chronisch zieken als buik- en blaaspatiënten meer de deur uit durven, vermindert de kans op eenzaamheid en Wmo-kosten. Een arbeidsgehandicapte of bijstandsgerechtigde kan gastheer/-vrouw worden bij een openbaar toilet, waarmee de gemeente een uitkering uitspaart
- Neem in de Bouwverordening een bepaling op dat nieuwe gebouwen/winkels toiletten vóór de balie/kassa moeten hebben, en dat deze publiek toegankelijk zijn
- Neem het creëren van voldoende toiletten mee in de lokale inclusie-agenda, die de gemeente vanwege het VN-verdrag voor de rechten van mensen met een beperking en chronische ziekte moet opstellen

Bronnen

App-vise: HogeNood-app, www.hogenood.nl

Coalitie Erbij (2017): Handreiking lokale aanpak van eenzaamheid (https://www.samentegeneenzaamheid.nl/sites/wte/files/lokale-aanpak-van-eenzaamheid-handreiking-coalitie-erbij.pdf)

Ecorys (2017): Beschikbaarheid van openbaar toegankelijke toiletten. Ervaringen en wensen van bulkpatiënten en mensen met incontinentie (http://cdn.instantmagazine.com/upload/4850/factsheet_tekortaanopenbaretoiletten.824342b848f7.pdf)

Maag Lever Darm Stichting (2017): position paper Meer toiletten in Nederland: een hoognodige zaak (http://cdn.instantmagazine.com/upload/4850/20171116__position_paper_meer_toiletten_in_nl_een_hoognodige_zaa.2c4843416669.pdf)

Maag Lever Darm Stichting (2017): bijlage bij position paper Openbare toiletten in het buitenland (http://cdn.instantmagazine.com/upload/4850/20171113_bijlage_position_paper_-_overzicht_openbare_toiletten_i.6e90959139b2.pdf)

Path Intelligence (2015): "Time is money. Shoppers buy more when they stay longer"; Path Intelligence, Londen.

Piha, S. and Räikkönen, J. (2017): "When nature calls: The role of customer toilets in retail stores." Journal of Retailing and Consumer Services 36: 33-38.